Opinion –01

En rapport om biståndsopinionen i Sverige

Magnus Liljeström

Informationsavdelningen

Innehåll

Innehåll	3
Sammanfattning	
Inledning	
Biståndsviljan	
Tilltron till biståndets möjligheter	
Vilka prioriteringar vill svenskarna göra i biståndet?	
U-landsbilden	
Övriga frågor	13
Biståndsviljan och ekonomin	14
Fattigdomsbekämpning	16

Sammanfattning

Biståndsviljan i Sverige är stark och stabil. Det visar de mätningar som Sida har låtit olika opinionsinstitut göra. De allra flesta svenskar tycker att det är viktigt att vi som land bidrar till utveckling i u-länderna. Mätt på detta sätt har biståndsviljan ökat de senaste åren.

Allt fler anser också att det statliga biståndet ska öka eller bibehållas på nuvarande nivå. För fyra år sedan vägde det nästan jämnt mellan de positiva och de negativa – det vill säga mellan, å ena sidan, dem som ville öka eller bibehålla nuvarande biståndsbudget och, å andra sidan, dem som ville minska eller helt slopa det statliga biståndet. I den senaste mätningen är de positiva i stort sett dubbelt så många som de negativa. Fördjupade studier pekar på ett samband mellan ekonomiska förväntningar och biståndsvilja. När fler tror att den egna ekonomin kommer att förbättras ökar biståndsviljan och vice versa.

En annan aspekt av biståndsviljan handlar om i vilken mån biståndet ses som ett verkningsfullt sätt att bidra till utveckling. Flera frågor som pejlar detta har ställts och i genomsnitt uttrycker tre av fyra svar en tilltro till biståndets möjligheter. Tilltron kan alltså sägas vara stark. Nivån har varit stabil de senaste tre åren.

Afrika är den kontinent som svenskarna helst vill se som mottagare av svenskt bistånd. Här har opinionen förändrats de senaste åren. I slutet av 90-talet gavs insatser i Östeuropa högst prioritet. När det gäller biståndets ämnesinriktning är sjukvård och utbildning viktigast, om svenskarna får bestämma. Samtidigt finns en stark önskan om att biståndet ska vara katastrofinriktat.

Svenskarnas bild av levnadsförhållandena i u-länderna är en bild av elände och katastrofer. Bilden har dessutom blivit mörkare de senaste åren. Trots att det, generellt sett, har skett stora framsteg, exempelvis ökad medellivslängd, ökad läskunnighet och minskad barnadödlighet, så är det bara en tredjedel, 33 procent, av svenskarna som instämmer i att det blivit bättre. För tre år sedan var den siffran 43 procent.

Enligt UNDP kan drygt sju av tio vuxna i u-länderna läsa och skriva. Men svenskarnas bild är betydligt mörkare – bara en eller två av tio kan läsa och skriva, tror de flesta svenskar.

Inledning

Det är nu 45 år sedan den första undersökningen av svenskarnas inställning till internationell utvecklingshjälp gjordes. Då, 1956, ställdes en fråga i den så kallade valundersökningen och 38 procent av de tillfrågade ansåg att större insatser borde göras för att hjälpa fattiga länder.

Sedan dess har ett stort antal undersökningar gjorts, såväl av forskare som av Sida. De flesta har varit inriktade just på frågor om biståndsanslagets storlek, men under senare år har också andra aspekter av biståndsopinionen blivit föremål för studier.

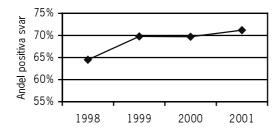
I denna rapport görs ett försök att sammanfatta resultaten från de senaste årens undersökningar, och särskilt då de undersökningar som sedan 1998 årligen gjorts av Sifo på uppdrag av Sida. Dessa undersökningar är inriktade på att mäta biståndsviljan på andra sätt än bara som attityder till hur stor biståndsbudgeten ska vara. Dessutom mäts bland annat tilltron till biståndets möjligheter att bidra till utveckling och vilka prioriteringar svenskarna vill se när det gäller de områden som biståndet är inriktat på.

I rapporten finns också ett avsnitt om hur svängningarna i den svenska ekonomin under åren avspeglat sig i biståndsopinionen.

Biståndsviljan

Svenskarnas biståndsvilja verkar ha ökat något under det senaste året. Det index för biståndsvilja som Sifo har tagit fram och som bygger på fyra olika frågor har stigit med 1,5 procentenheter. Drygt sju av tio av svaren på dessa frågor visar på en positiv inställning till bistånd. Jämfört med den första mätningen 1998 har andelen positiva svar ökat med nästan 7 procentenheter. Resultaten tyder på att svenskarnas biståndsvilja är stark och stabil.

Index för biståndsvilja

Ett mått på *hur många* svenskar som är positivt inställda till bistånd kan man få genom att studera en av de frågor som ingår i indexet. Den handlar om hur viktigt de tillfrågade tycker det är att Sverige bidrar till utveckling i u-länderna. Fem av sex svenskar, eller 84 procent, tycker att detta är viktigt. Se tabell nedan.

Hur väl instämmer du i följande påstående? Jag tycker att	Procent
det är viktigt att Sverige bidrar till utvecklingen i u-länderna	(av dem som svarat)
Stämmer helt och hållet	31 %
Stämmer ganska bra	53 %
Stämmer ganska dåligt	13 %
Stämmer inte a∥s	3 %

Men resultaten av en annan fråga visar att sättet att formulera frågeställningen har stor betydelse för resultatet. Här är det ungefär 72 procent som uttrycker en biståndspositiv inställning.

Hur väl instämmer du i följande påstående? Sverige har nog med egna problem som borde lösas först, sedan kan vi börja tänka på andra länder	Procent (av dem som svarat)
Stämmer helt och hållet	8 %
Stämmer ganska bra	20 %
Stämmer ganska dåligt	40 %
Stämmer inte alls	32 %

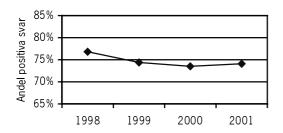
Oavsett hur man mäter finns det vissa skillnader i biståndsvilja mellan olika grupper. Så är exempelvis kvinnor mer positiva än män. På samma sätt är högutbildade mer positiva än de som har en kortare utbildning. När det gäller ålder är bilden otydligare. De över 65 är mindre positiva än övriga. Men de yngsta är i de flesta fall något mindre positiva än de medelålders.

Även människors vilja att själva bidra till biståndet genom att skänka pengar till frivilliga insatser kan ses som ett mått på biståndsviljan. Se mer om detta under avsnittet Övriga frågor.

Tilltron till biståndets möjligheter

Tror svenskarna att bistånd är ett effektivt sätt att bidra till utveckling i fattiga länder? För att få svar på den frågan har Sifo skapat ett index för tilltro till biståndets möjligheter att bidra till utveckling. Undersökningarna visar att tilltron är stor, nästan tre av fyra svar på de frågor som ingår i indexet uttrycker tilltro. Nivån har varit stabil de senaste tre åren, men ligger fortfarande under resultatet från den första mätningen 1998.

Index för tilltro

Ett exempel på fråga som ingår i indexet för tilltro syns i tabellen nedan.

Hur väl instämmer du i följande påstående? Stöd till	Procent
konfliktlösning leder på sikt till ökad fred i världen	(av dem som svarat)
Stämmer helt och hållet	17%
Stämmer ganska bra	58%
Stämmer ganska dåligt	21%
Stämmer inte alls	4%

Sambandet mellan biståndsvilja och tilltro till biståndets möjligheter att bidra till utveckling är starkt. Det finns dock grupper som tror att biståndet kan göra viss nytta, men som inte tycker att bistånd är särskilt viktigt. På samma vis finns det grupper som inte tror att biståndet kan bidra särskilt mycket till utvecklingen i fattiga länder, men som ändå uttrycker en viss biståndsvilja.

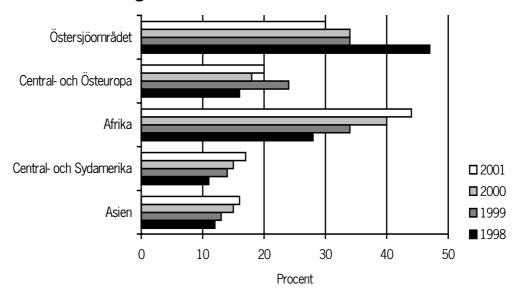
Utbildning har betydelse för graden av tilltro – högutbildade har större tilltro till biståndets möjligheter att bidra till utveckling än andra. Skillnaderna mellan könen är små, dock med en litet större tilltro bland männen. De äldre uppvisar också en större tilltro än övriga.

Vilka prioriteringar vill svenskarna göra i biståndet?

Under de år som gått har det skett stora omsvängningar bland svenskarna åsikter om till vilka regioner biståndet ska gå. I den första undersökningen 1998 gavs högst prioritet till Östersjöområdet. Sedan dess har det funnits en tydlig trend att prioritera framför allt Afrika, men också Asien och Latinamerika, allt högre.

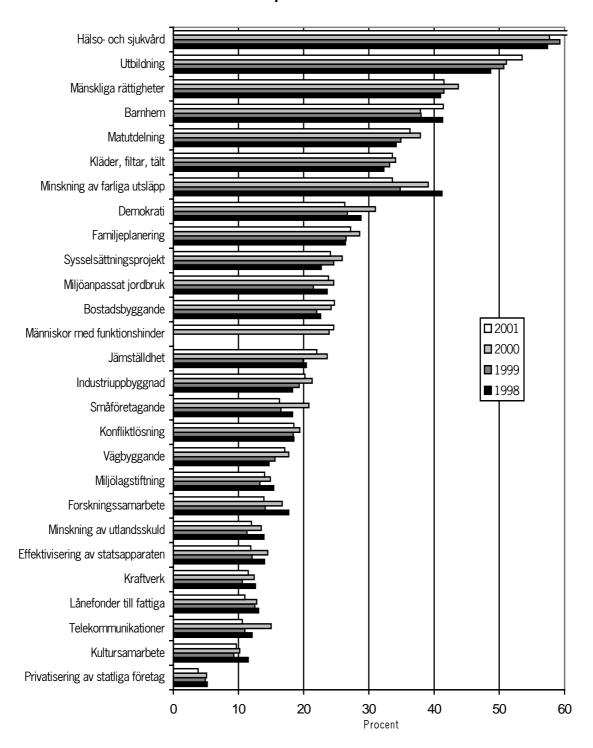
I diagrammet här nedan finns också ett exempel på hur aktuella händelser kan påverka opinionen. I mätningen 1999 ökade andelen som ville prioritera Central- och Östeuropa kraftigt. Denna undersökning gjordes samtidigt som den humanitära katastrofen i Kosovo var som mest uppmärksammad. Observera också att de tillfrågade kunnat välja flera alternativ.

Vart ska biståndet gå?

De tillfrågade får även svara på hur de skulle vilja prioritera olika ämnesområden för biståndet. I topp hamnar de klassiska biståndsområdena hälso- och sjukvård och utbildning. Det finns en trend att dessa områden prioriteras allt högre. Men även nyare biståndsområden som mänskliga rättigheten och miljö ges stor vikt. Stöd till barnhem och katastrofinsatser som matutdelning finns också med i toppen.

Vilka biståndsområden vill svenskarna prioritera?

Generellt kan man säga att insatser där det är enkelt att skapa sig en bild av mottagaren och dennes behov bedöms som viktiga av de tillfrågade. För andra områden, som effektivisering av statsapparaten och forskningssamarbete, kan det vara svårare att se kopplingen till fattiga människors behov. Prioriteringen blir då också lägre. Ett intressant område är insatser för att minska u-ländernas skuldbörda. Trots att detta varit en uppmärksammad fråga i debatten kring globalisering är det ett område som i alla mätningar har givits låg prioritet.

En annan typ av prioriteringsfråga som har ställts handlar om fördelningen mellan bistånd till utvecklingsinsatser och till katastrofhjälp. I samtliga mätningar har en majoritet velat att mer än hälften av biståndet ska gå till katastrofhjälp. Så här såg siffrorna ut i den senaste mätningen:

Hur skulle Du vilja fördela en hundralapp i bistånd mellan utvecklings- projekt och katastrofhjälp?	Procent (av dem som svarat)
10 kr till katastrofhjälp och 90 kr till utvecklingsprojekt	7 %
20 kr till katastrofhjälp och 80 kr till utvecklingsprojekt	11 %
40 kr till katastrofhjälp och 60 kr till utvecklingsprojekt	26 %
60 kr till katastrofhjälp och 40 kr till utvecklingsprojekt	30 %
80 kr till katastrofhjälp och 20 kr till utvecklingsprojekt	15 %
90 kr till katastrofhjälp och 10 kr till utvecklingsprojekt	11 %

Detta innebär att svenskarna vill att det svenska biståndet ska vara mycket mera katastrofinriktat bistånd än vad är idag, då ungefär 10 procent är direkt inriktat på insatser i katastrofsituationer, eller på humanitära insatser, som det också kallas. De flesta tillfrågade tror att katastrofhjälpen utgör en betydligt större del av biståndet än den faktiskt gör. Bara 16 procent har en realistisk uppfattning i denna fråga. Se tabell nedan.

Hur mycket av varje hundralapp går till katastrofhjälp resp. utveck- lingsprojekt?	Procent (av dem som svarat)
10 kr till katastrofhjälp och 90 kr till utvecklingsprojekt	16 %
20 kr till katastrofhjälp och 80 kr till utvecklingsprojekt	26 %
40 kr till katastrofhjälp och 60 kr till utvecklingsprojekt	28 %
60 kr till katastrofhjälp och 40 kr till utvecklingsprojekt	18 %
80 kr till katastrofhjälp och 20 kr till utvecklingsprojekt	9 %
90 kr till katastrofhjälp och 10 kr till utvecklingsprojekt	4 %

Trots att svenskarna alltså tror att katastrofbiståndet är betydligt större än det i verkligheten är, så vill de att det ska vara ännu större. En förklaring till detta kan vara svenskarnas bild av u-länderna. I ett antal kvalitativa undersökningar som Sida lät göra vid mitten av 90-talet framkom att det fanns en mycket stark "eländesbild" som dominerade människornas föreställningar om u-länderna. Man såg inte utveckling, eller förutsättningar för utveckling, utan bara misär, katastrofer och konflikter.

U-landsbilden

I Sifoundersökningarna har försök gjorts att mäta svenskarnas bild av levnadsvillkoren i u-länderna och hur denna bild förändras. En av de frågor som har ställts handlar om hur stor andel av människorna i u-länderna som kan läsa och skriva. Frågeställningen är central, eftersom en allmän läs- och skrivkunnighet är en viktig grund för utveckling. De allra flesta svenskar tror att analfabetism är det normala för människor i u-länder.

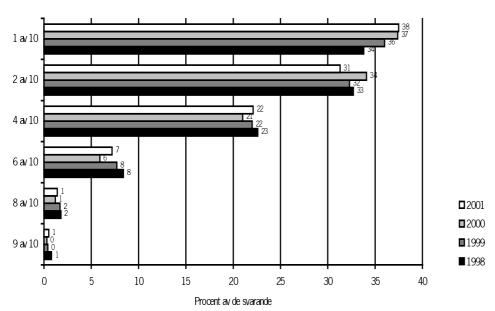
Som diagrammet nedan visar svarar mer än var tredje svensk, 36 procent, att bara en av tio i u-länderna kan läsa och skriva. Sammanlagt väljer två av tre svenskar de två lägsta

alternativen. Samtidigt visar statistik, exempelvis siffrorna i UNDPs rapport om utvecklingen i världen att drygt 7 av 10 i u-länderna är läs- och skrivkunniga. Även om man bara räknar in de länder som klassats som minst utvecklade så anger UNDP att mer än 50 procent kan läsa och skriva. Bara två länder i världen, Niger och Burkina Faso, har en läs- och skrivkunnighet bland vuxna på under 30 procent.

Den enda grupp som kan sägas ha en realistisk bild av läs- och skrivkunnigheten i uländerna är personer över 80 år. Den mörkaste bilden finns bland dem i yngre medelåldern, alltså de som växte upp på 60-, 70- och början av 80-talet.

Samma mönster upprepar sig för de frågor som har ställts om tillgång till rent vatten

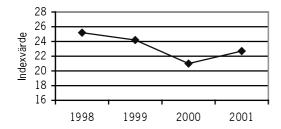
Hur många kan läsa och skriva?

och tillgång till sjukvård i u-länderna. De tillfrågade svarar att en eller två av tio har tillgång till rent vatten och sjukvård, medan statistiken anger siffror på mer än sju av tio.

Tillsammans utgör dessa frågor grunden för ett index över svenskarnas u-landsbild. Eländesbilden har alltså förstärkts fram till i år, då en liten vändning kan noteras. Indexvärdet i år är 23, vilket ska tolkas som att svenskarna i genomsnitt tror att 23 procent av invånarna i u-länderna kan läsa och skriva och har tillgång till sjukvård och rent vatten.

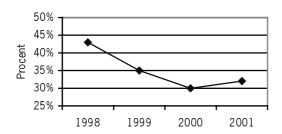
Svenskarnas u-landsbild

En annan fråga, som också kan sägas spegla bilden av u-länderna lyder så här: "Instämmer du i att levnadsförhållandena i u-länderna har förbättrats avsevärt de senaste 30 åren." Svaren på denna fråga uppvisare en kraftigare försämring än index för u-

landsbilden. Andelen som instämmer har minskat från 43 % i 1998 års mätning till 33% i mätningen år 2001.

Har det blivit bättre?

Utgångspunkten för frågan är att det faktiskt har blivit bättre. Barnadödligheten har halverats, samtidigt som exempelvis läskunnighet och medellivslängd har ökat avsevärt.

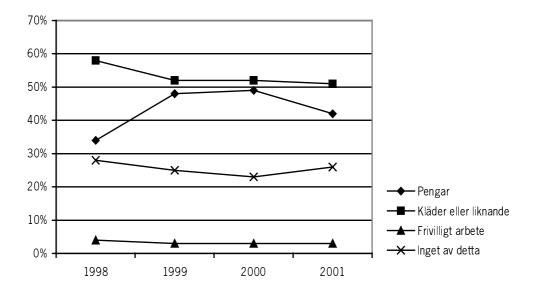
På denna fråga märks en markant skillnad mellan grupper med olika utbildningsnivåer. Bland de högutbildade är det betydligt ovanligare att man tror att det har skett förbättringar.

Övriga frågor

Bidrar svenskarna själva till biståndet? Brukar de prata om u-landsfrågor med sina bekanta? Och varför är det viktigt att ge bistånd. Det är några av de övriga frågor som Sifoundersökningarna har försökt att ge svar på.

Tre av fyra svenskar uppger att de på något sätt har bidragit till det frivilliga biståndet under det senaste året. 42 procent av alla som svarat säger att de har bidragit med pengar, medan 51 procent skänkt kläder eller liknande och 3 procent har bidragit med eget frivilligt arbete.

Har du bidragit till biståndet?

Den senaste mätningen visar på en nedgång av andelen som bidragit med pengar. 1999 noterades en kraftig uppgång, som då antogs hänga ihop med den pågående humanitära katastrofen i Kosovo. Om detta stämmer kan man förvänta sig att siffran varierar

något beroende på om det inträffat uppmärksammade katastrofer under det senaste året eller inte.

De som uppgivit att de bidragit med pengar har i den senaste mätningen också fått svara på några följdfrågor om sitt givande. Resultaten visar att:

- 31 procent av dem som ger pengar uppger att de är regelbundna givare. Detta motsvarar drygt 13 procent av samtliga svarande.
- 14 procent av penninggivarna uppger att de är faddrar.
- 35 procent uppger att de brukar ge pengar när det inträffat allvarliga katastrofer.
- 25 procent svarar att de ger bidrag vid TV-galor och liknande.
- 27 procent säger sig ge mer nu än för några år sedan.
- 54 procent uppger att de känner oro för att pengarna inte ska komma fram.

Även om frågan om oro i viss mån kan sägas vara ledande, pekar svaren på att förtroendet för det frivilliga biståndet inte är självklart, utan något som biståndsorganisationerna hela tiden måste erövra på nytt.

En annan slutsats av undersökningen är att en överväldigande majoritet anser att det finns en moralisk grund för att hjälpa andra. Se tabellen nedan.

Hur väl instämmer du i följande påstående?: Alla människor har lika värde, därför är	Procent
det en plikt att stödja dem som lever under omänskliga förhållanden.	(av dem som svarat)
Stämmer helt och hållet	48%
Stämmer ganska bra	43%
Stämmer ganska dåligt	7%
Stämmer inte alls	2%

Svaren på denna fråga har varit i stort sett oförändrade i alla de fyra mätningarna. En fråga som ställts 1998 och 2001 tyder på att intresset för u-landsfrågor har ökat något.

Har det hänt att du har diskuterat förhållanderna i u-länderna med någon bekant under det senaste året?	1998	2001
Aldrig	15%	12%
Enstaka gånger	50%	48%
Flera gånger	27%	30%
Ofta	9%	10%

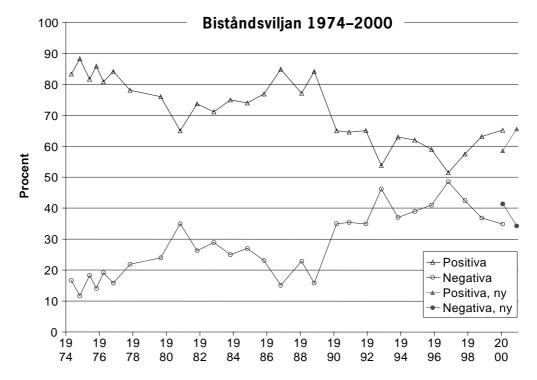
Ett argument för att satsa på bistånd kan vara att det är ett sätt att förebygga att problem i u-länderna sprider sig till Sverige. I den senaste undersökningen ställdes en fråga om man tror att problem i u-länderna, exempelvis krig och miljöproblem indirekt påverkar svenska levnadsförhållanden. 58 procent av de svarande tror det.

Biståndsviljan och ekonomin

Sedan 1974 har SCB på uppdrag av Sida ställt frågor om svenskarnas inställning till biståndsanslagets storlek. Frågeställningen har varierat något genom åren, men grunden har varit den samma. I den senaste mätningen, som gjordes i november 2000, såg svaren ut så här:

Tycker du att biståndsanslaget	Procent
ska öka?	15%
är ungefär lagom?	45%
bör minska	24%
bör slopas helt	8%
Vet ej	9%

De *positiva* –det vill säga de som vill öka eller bibehålla biståndsnivån – är ungefär dubbelt så många som de *negativa* – det vill säga de som vill minska eller helt slopa det statliga biståndet. Detta innebär en mycket tydlig förändring jämfört med situationen i mitten av 90-talet då det nästan vägde jämnt mellan de två grupperna, se diagram.

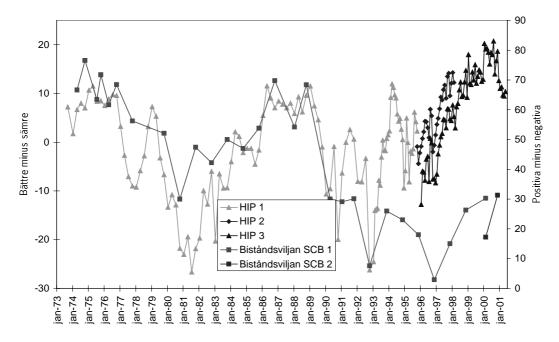

SCB bytte insamlingsmetod 1999. Därför redovisas en ny serie från detta år. Mätt på detta sätt har biståndsviljan varit klart lägre under 90-talet än under tidigare decennier. Samtidigt finns det tendenser till ett trendbrott. Sedan 1996 har fyra mätningar i rad visat på ökande biståndsvilja.

En närmare studie av siffrorna visar att det finns ett samband mellan inställningen till biståndsanslagets storlek och den ekonomiska konjunkturen. När fler tror att den egna ekonomin kommer att bli bättre blir fler positiva till biståndet och tvärt om. Att dessa kurvor tenderar att följa varandra framgår av diagrammet nedan. Kurvorna är baserade på följande dataserier:

• **HIP 1–3** bygger på Konjunkturinstitutets data om hushållens ekonomiska förväntningar. Frågan som för närvarande ställs lyder: *Hur blir ditt hushålls ekonomiska situation de närmaste 12 månaderna?* Tidigare har urval och frågeformulering varierat något, därför redovisas tre olika serier. Siffrorna i diagrammet ovan är ett balansmått som visar andelen som tror att ekonomin blir bättre *minus* andelen som tror att ekonomin blir sämre. Värdena avläses på den vänstra axeln.

Biståndsviljan och den ekonomiska utvecklingen

 Biståndsviljan SCB 1–2 bygger på SCBs mätningar. Också dessa resultat redovisas som ett balansmått – positiva minus negativa. Även i denna serie har frågeformuleringar och metodologi förändrats något under åren. Två överbryggade mätserier redovisas. Värdena avläses på den högra axeln.

Även om kurvorna inte helt följer varandra, så är det oftast så att uppgångar i biståndsviljan sammanfaller med uppgångar i de ekonomiska förväntningarna. Detta gäller också under 90-talet, men här blir uppgångarna i biståndsvilja inte lika kraftiga som uppgångarna i ekonomiska förväntningar. Det uppstår ett glapp.

Under 90-talet har regering och riksdag vid tre tillfällen genomdrivit neddragningar i biståndsbudgeten. "Glappets" tillväxt sammanfaller i tiden med dessa beslut.

Det senaste året har utvecklingen förändrats. Biståndsviljan har ökat, trots att de ekonomiska förväntningarna blivit mer negativa. Detta har skett under en period när det fattats beslut om en ökning av biståndsanslaget.

Det verkar alltså finnas indikationer på att biståndsviljan har påverkats av såväl ekonomiska konjunkturer som debatt och beslut på den politiska arenan.

Fattigdomsbekämpning

Huvudsyftet med biståndet och med hela den svenska politiken för global utveckling är att minska fattigdomen i världen. Sverige har, liksom de flesta av världens länder, ställt sig bakom ett ambitiöst mål för fattigdomsminskning. Fram till år 2015 ska världens fattigdom halveras. Dessutom ska barnadödligheten minska med två tredjedelar, alla barn gå i grundskola och ett antal andra mål uppnås.

Det är ett mål som har stort stöd bland svenskarna. 93 procent av svenskarna tycker att det är viktigt att Sverige är med och gör olika typer av ansträngningar för att målen ska uppfyllas. Det visar en undersökning som Sifo gjort på uppdrag av Sida.

Hur viktigt tycker du det är att Sverige är med och gör olika typer av ansträngningar för att målet ska uppfyllas? Tycker du det är?	Procent
mycket viktigt	62%
ganska viktigt	31%
inte speciellt viktigt	3%
inte alls viktigt	2%
Tveksam, vet ej	2%

Här är de yngre allra mest engagerade. 98% av dem mellan 15 och 29 år tycker att det är viktigt att Sverige bidrar till att försöka halvera världsfattigdomen.

Den stora uppställningen bakom målen innebär dock inte att de tillfrågade tror att målet kommer att uppfyllas. Bara 2 procent svarar att de säkert tror att målet uppnås. 86 procent är pessimistiska och svarar" nej, troligen inte" eller "nej, absolut inte".

Tror du att det här målet att halvera fattigdomen kommer att uppnås?"	Procent
Ja, det tror jag säkert	2%
Ja, troligen	11%
Nej, troligen inte	53%
Nej, absolut inte	33%
Tveksam, vet ej	2%

De yngre är markant mer optimistiska än de äldre. 24 procent av dem mellan 15 och 29 år svarar ja, vilket innebär att andelen optimister är två och en halv gång så stor bland de yngre som bland övriga. Kvinnor är också något mer optimistiska än män. Däremot påverkar inte bostadsort, hushållsinkomst eller politiska sympatier tilltron till att målet kommer att uppnås

Vad skulle då, enligt de tillfrågade, behöva göras för att målen ska uppnås. I en öppen fråga fick de själva formulera sina svar. Svaren fördes sedan in i ett antal kategorier som redovisas i tabellen nedan.

Vad tror du är det viktigaste som behöver göras för att det ska vara möjligt att uppnå målet? (Flera svar möjliga)	Procent
Bistånd/mer bistånd	19%
Skapa fred i världen	15%
Att rika (i u-länderna) delar med sig	8%
Minskat barnafödande	5%
Att u-länderna satsar på utbildning	5%
Minskad korruption i u-länderna	4%
De rika länderna måste sänka sin levnadsstandard	4%
Rättvisa handelsvillkor	3%
Skuldavskrivning	3%
Det spelar ingen roll/omöjligt	3%
Mer demokrati/ökad respekt för mänskliga rättigheter i u-länderna	3%
Ny ekonomisk världsordning etc	2%
Ökad jämställdhet/mer makt åt kvinnor	1%
Andra former för bistånd/effektivare bistånd	1%
Utländska företagsinvesteringar/ -etableringar	1%
Annat	20%
Tveksam, vet ej	24%

Detta är tveklöst en mycket svår fråga, både att besvara och att lösa. De spridda svaren och den stora andelen tveksamma kan ses som ett tecken på att många upplever sig stå vilsna inför frågor om drivkrafterna för global utveckling. Mot bakgrund av de senaste årens diskussioner och debatt om globalisering och internationella ekonomiska relationer är det kanske litet överraskande att så få anger handelsvillkor och skuldavskrivningar som de viktigaste områdena.

Många är dock villiga att själva försöka bidra till att bekämpa fattigdomen i världen.

Är du själv beredd att göra något för att målet ska kunna uppfyllas?	Procent
Ja, absolut	35%
Ja, ganska säkert	47%
Nej, troligen inte	9%
Nej, inte alls	5%
Tveksam, vet ej	4%

Störst är engagemanget bland de yngre. Hela 90 procent av de svarande mellan 15 och 29 år uppger att de själva är beredda att göra något för att målet om halverad fattigdom ska uppnås. Kvinnor är mer engagerade än män och de med högre utbildning är mer villiga att bidra än de med kortare studier.

De som själva kunde tänka sig att bidra till att målet om halvering av världsfattigdomen ska uppnås fick svara på ytterligare en öppen fråga.

Vad är du själv beredd att göra för att målet ska kunna uppfyllas? (Flera svar möjliga)	Procent
Ge pengar till frivilligorganisationer eller fadderbarn	53%
Delta i frivilligorganisationernas arbete eller arbeta med bistånd "i fält"	16%
Ge kläder till frivilligorganisationer	9%
Mer av mina skattepengar till bistånd	4%
Påverka makthavare/skapa opinion	4%
Ospecificerat givande/göra avkall/avstå	2%
Välja rättvisemärkta varor, etiska fonder etc	1%
Annat	9%
Tveksam, vet ej	20%

Även på denna fråga är det få som anger svar som har att göra med handel och ekonomi. Bara en procent svarar att de är beredda att välja rättvisemärkta varor, etiska fonder och liknande. Kanske är det så att man inte kommer att tänka på dessa saker i en öppen fråga, eftersom givande och uppoffring traditionellt är själva bilden av åtgärder för att möta fattigdomen i världen.

STYRELSEN FÖR INTERNATIONELLT UTVECKLINGSSAMARBETE 105 25 Stockholm, Sweden Tel: 08-698 50 00. Fax: 08-20 88 64 Hemsida: http://www.sida.se